

2008. A MAJANDUSAASTA ARUANNE

L 35

Juriidiline aadress:	Endla 4 10142 Tallinn Eesti Vabariik
Registrikood:	90000759
Telefon:	372 699 6210
Faks:	372 699 6211
E-mail:	meelis@etf.ee
Interneti koduleht:	http://www.etf.ee/
Juhatus:	Meelis Sirendi Toomas Meressoo
Audiitor:	Audiitorbüroo Sergei Tšistjakov Partners OÜ
Aruandeaasta algus ja lõpp:	01.01.2008-31.12.2008
Lisatud:	Sõltumatu audiitori aruanne

Sisukord

TEGEVUSARUANNE.....	3
Aruanne Sihtasutuse Eesti Teadusfond tegevusest 2008. a.	3
1. Ülevaade Teadusfondi tegevusest.	3
2. Teadusfondi tegevuse eesmärgid jooksva ning kolmel järgneval aastal	17
3. Avaliku sektori osa kogutuludes, sihtfinantseeringu osakaal	20
4. Juhatus	21
5. Nõukogu	21
6. Kokkuvõtte	23
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE.....	24
Juhatuse kinnitus raamatupidamise aastaaruandele	24
Bilanss	25
Tulemiaruanne	25
Rahavoogude aruanne.....	26
Rahavoogude aruanne.....	26
Netovara muutuste aruanne.....	26
Raamatupidamise aastaaruande lisad.....	27
Lisa 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud	
arvestuspõhimõtted	27
Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed	29
Lisa 3 Kohustused ja saadud ettemaksed	30
Lisa 4 Maksud	30
Lisa 5 Materiaalne põhivara	30
Lisa 6 Sihtfinantseerimistulud ja kulud	31
Lisa 7 Muud tegevuskulud	31
Juhatuse ja nõukogu liikmete allkirjad 2008. a majandusaasta aruandele.....	32
Sõltumatu audiitori aruanne	33

TEGEVUSARUANNE

Aruanne Sihtasutuse Eesti Teadusfond tegevusest 2008. a.

1. Ülevaade Teadusfondi tegevusest.

Vastavalt Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse §15 ning oma põhikirjale on Sihtasutuse Eesti Teadusfond (edaspidi Teadusfond) põhieesmärgiks teadus- ja arendustegevuse toetamine avaliku konkursi korras esitatud projektitaotlustele uurimistoetuste ehk grantide eraldamise kaudu. Teadusfondile eraldatakse selleks raha Eesti Vabariigi riigieelarvest Haridus- ja Teadusministeeriumi kaudu. Grantide eraldamise eesmärk on toetada eeskätt kõrgetasemelisi initsiatiivuuringuid, uusi teadusideesid ja -otsinguid, kraadiõppurite ja noorteadlaste teadustööd ning Eesti teadlaste rahvusvahelist koostööd.

Teadusfond korraldab **grandikonkursi** üks kord aastas. Grant eraldatakse doktorikraadiga uurijale (grandihoidjale), kes vastutab projekti tulemusliku kulgemise ja grandiraha sihipärase kasutamise eest. Rahastamine toimub reeglina selle asutuse kaudu, kus grandihoidja töötab ja kellega kooskõlastatult esitati grandit taotlus. Grandiprojekti kestus võib olla kuni 4 aastat. Iga eraldatud grandit kohta sõlmitakse kolme osapoolle – Teadusfondi, grandihoidja ja asutuse – vahel grandileping jooksuks eelarveaastaks.

2005. aastast alates on Teadusfondi ülesandeks ka järel doktorite grantide eraldamine ning administreerimine ning 2006. aastast rahvusvaheliste koostööprogrammide ja -organisatsioonide rahastamine ning administreerimine.

2008. aasta riigieelarves eraldati Teadusfondile kokku 157,971 miljonit krooni ning välisabi 2,222 miljonit krooni. Vastavalt Teadusfondi ning Haridus- ja Teadusministeeriumi vahel sõlmitud lepingule nr 10.1-8.1/381 nähti grantideks (sh järel doktorite grantideks) ette 142,123 miljonit krooni, rahvusvaheliste lepete alusel projektide rahastamiseks 9,986 miljonit krooni, sihtasutuse ülalpidamiskuludeks 5,470 miljonit krooni ning Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) finantsmehhanismi teaduskoostöö toetuskeemi kaasrahastamiseks 392 000 krooni. Teadusfondi eelarve täitmine 2008. aastal on toodud tabelis 1.1. Eelarve tulude osa on Teadusfondi arvele laekumiste summa: sihtfinantseerimise real vahendid, mis määratud nõukogu otsuste alusel uurimistoetusteks teadusasutustele ning Teadusfondi administreerimiskuludeks; ERA-NET projektide real käesoleva aasta kulude hüvitamiseks ning tulevaste perioodide kulude ettemaksuks (Euroopa Komisjoni projektide eelarveperiood on 18 kuud).

2008. aasta alguses töötas Teadusfondis töölepingu alusel 7 täistööajaga töötajat. 2008. aasta jooksul lahkus 3 töötajat ja juurde tuli 6 töötajat, neist 3 uutele loodud ametikohtadele.

2008. aasta kassapõhine eelarve täitmise aruanne

Tabel 1.1

	Eelarve 2008		Täitmine 31.12.2008
	Tulud		
1	Sihtfinantseerimine riigieelarvest	160 193 000	159 006 174
2	ERA-NET projektid	62 000	574 730
3	Finantstulud	745 000	1 342 545
	Tulud kokku	161 000 000	160 923 449
	Kulud		
1	Teadustöö toetamiseks	159 972 800	148 106 503
	sh - grantideks	130 109 500	129 907 688
	järeldoktorite grantideks	16 966 700	11 499 700
	Norra ja EMP projektide rahastamine	2 352 600	759 798
	Väliskoostööprojektidele	10 544 000	5 939 318
2	Projektides osalemise otsesed kulud	1 136 000	1 597 876
3	Ülalpidamiskuludeks	7 325 000	6 123 845
	sh riigieelarvest	5 470 000	5 417 420
4	HTM leping energiatehnoloogia programmi ettevalmistamiseks	1 000 000	0
5	Mobilitas		292 075
	Kokku kulud	169 433 800	156 102 300
	Ülalpidamiskulude eelarve		
1	Juhatuse ja sekretariaadi töötasu	2 100 000	1 820 641
2	Lepinguliste töötajate töötasu	18 000	36 527
3	Tasu nõukogu liikmetele	157 000	116 000
4	Ekspertiisitasu	1 678 000	1 504 617
5	Sotsiaalmaks	1 107 000	971 186
6	Töötuskindlustus	7 000	6 858
	Kokku töötasufond	5 067 000	4 455 829
7	Administreerimiskulud	841 500	835 143
8	Ruumide majandamiskulud	280 000	256 973
9	Inventari majandamiskulud	80 000	25 415
10	Lähetuskulud	400 000	184 684
11	Esinduskulud	100 000	41 423
12	Koolituskulud	85 000	8 960
13	Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	182 000	129 025
14	Põhivara amortisatsioon ja allahindlus	7 100	7 088
15	Käibemaks	282 400	179 304
	Kokku muud ülalpidamiskulud	2 258 000	1 668 016
	Kokku	7 325 000	6 123 845

1.1. Teadusuuringute toetamine grantide eraldamise teel

Konkurss 2008. aasta grantidele oli tähtajaga 3. sept 2007. Konkursi raames laekus Teadusfondi 362 taotlust. Vastavalt nõukogu poolt kinnitatud grandijuhendile hindavad iga taotlust vähemalt kaks taotluse erialal tunnustatud vähemalt doktorikraadiga teadlast. Kindlustamaks taotluste hindamise objektiivsust ning kõrget rahvusvahelist taset on Teadusfond juba aastaid kasutanud taotluste suunamist väliseksperptidele. 2008. aasta taotluste hindamisel seati eesmärgiks saavutada kõigi taotluste hindamine ka vähemalt ühe väliseksperdi poolt. Taotluste suhtes, mille esitajal oli ekspertkomisjoni liikmega huvide konflikt, rakendati ainult välismaist retsenseerimist. Ülevaade taotluste retsenseerimisest on tabelites 1.2 ning 1.3.

2008. a taotluste retsensientide päritolu

Tabel 1.2

Päritolumaa	Retsensioone	Retsensente
Ameerika Ühendriigid	63	59
Austraalia	14	14
Austria	7	5
Belgia	7	5
Hispaania	7	6
Holland	14	12
Horvaatia	2	2
Iirimaa	4	4
Iisrael	1	1
Itaalia	15	13
Jaapan	1	1
Kanada	18	15
Kreeka	2	2
Leedu	1	1
Liibanon	1	1
Luksemburg	1	1
Lõuna-Aafrika	3	2
Läti	1	1
Malta	1	1
Maroko	1	1
Norra	4	4
Poola	3	2
Prantsusmaa	20	16
Rootsi	24	22
Saksamaa	58	49
Serbia	2	1
Singapur	2	2
Slovakkia	1	1
Sloveenia	1	1
Soome	35	31
Suurbritannia	63	60
Šveits	5	5
Taani	17	15
Tšehhi	6	6
Uus-Meremaa	1	1
Venemaa	1	1
Kokku välisretsensioone	407	364

2008. a taotluste välisretsenseerimine

Tabel 1.3

Ekspertkomisjon	Esitatud taotlusi kokku	Menetlusse võtmata taotlusi	Laekunud välisretsensioone	Välisretsensentide poolt hinnatud taotlusi
Keskkond ja elusloodus	110	0	123	110
Ühiskond ja kultuur	74	0	87	74
Terviseuuringud	55	0	65	55
Reaalteadused ja tehnika	123	0	132	120
Kokku	362	0	407	359

Kokkuvõttes hindasid väliseksperdid 99,2% Teadusfondile esitatud taotlustest ning kaasatud oli 364 väliseksperdi 36 maalt. Ekspertide päritolumaa esinelik on traditsiooniline, vahetades ainult omavahel kohti: UK (60), USA (59), Saksamaa (49) ja Soome (31). Väliseksperdile tasuti ühe taotluse hindamise eest 45 eurot, mis on üldist Euroopa taset arvestades väike summa.

Nii nagu mitmel varasemal aastal, rakendati teise astmena 2008. aasta granditaotluste hindamisel ajutist ekspertkomisjoni ehk paneeli. Paneelis toimus nende taotluste täiendav arutelu, mille esitasid nõukogu või ekspertkomisjonide liikmed või nende lähisugulased. Selliseid taotlusi oli 21. Paneeli liikmetena töötasid eksperdid Soomest, Taanist ja Rootsist. Nõukogu tegi paneelide ja ekspertkomisjonide kooskõlastatud esildiste alusel otsused projektide rahastamise/mitterahastamise kohta 2008. aasta 3. jaanuaril.

Teadusfondi prioriteediks on noored teadlased ja neile soodsate uurimistingimuste loomine. Alates 2002. aastast on Teadusfond eraldi programmi **Minu esimene grant** raames rahastanud noorteadlaste projekte, mille hindamiskriteeriumid ei erine üldkonkursi omast. Nimetatud programm on mõeldud äsja teaduskraadi kaitsenud teadlastele, soodustamaks iseseisva teadustöö karjääri alustamist. 2008. aastal kasutati 24,2% kogu grandirahast noorteadlaste projektide rahastamiseks. Nimetatud programm on aastate vältel muutunud aina populaarsemaks ja 2008. aastaks laekus uute projektide taotlusi 105 (2007. aastaks oli neid 76), rahastati neist 71 (2007. a vastavalt 39).

2008. aastal rahastas Teadusfond kokku 669 projekti, neist 440 olid jätkuvad ja 229 uued. Andmed granditaotluste rahuldamise kohta on toodud tabelis 1.4 ja eraldatud grantide jagunemine asutuste vahel tabelis 1.5. Grantideks eraldatud raha jagunemine nelja teadusvaldkonna vahel on esitatud tabelis 1.6.

Sihtasutuse Eesti Teadusfond grantide taotlused ja eraldused 2008. aastal

Tabel 1.4

Teadusvaldkond (ekspertkomisjon)	Jätuvaid projekte	Uusi taotlusi	Rahastatud projekte	Rahastatud uusi projekte	Uute taotluste edukus, %
Keskkond ja elusloodus	81	74	121	40	54,1
Ühiskond ja kultuur	83	58	115	32	55,2
Terviseuuringud	49	36	73	24	66,7
Reaalteadused ja tehnika	139	89	201	62	69,7
Minu Esimene Grant	88	105	159	71	67,6
Kokku	440	362	669	229	63,3

Grandiraha jagunemine asutuste vahel 2008

Tabel 1.5

Jrk nr	Asutus	KOKKU
KULTUURIMINISTEERIUM		
1	Eesti Rahva Muuseum	153 600
2	Eesti Ajaloomuuseum	120 000
3	Eesti TA Underi ja Tuglase Kirjanduskeskus	69 720
HARIDUSMINISTEERIUMI TEADUSASUTUSED		
4	Tartu Observatoorium	2 227 800
5	Eesti Biokeskus	955 920
6	Eesti Keele Instituut	879 600
7	Eesti Kirjandusmuuseum	832 440
8	Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut	3 835 800
ÜLIKOOLID		
9	Tartu Ülikool	72 703 553
10	SA Tartu Ülikooli Kliinikum	620 297
11	Tallinna Tehnikaülikool	16 339 680
12	TTÜ Küberneetika Instituut	2 716 560
13	TTÜ Geoloogia Instituut	2 313 000
14	TTÜ Meresüsteemide Instituut	1 989 480
15	TTÜ Tehnomeedikum	1 384 800
16	Eesti Maaülikool	9 320 760
17	Tallinna Ülikool	3 216 779
18	TLÜ Ökoloogia Instituut	947 400
19	TLÜ Rahvusvaheliste- ja Sotsiaaluuringute Instituut	1 035 600
20	TLÜ Ajaloo Instituut	1 583 400
21	TLÜ Eesti Humanitaarinstituut	1 345 560
21	Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia	502 920
23	Eesti Kõrgkoolidevaheline Demouuringute Keskus	598 200
24	Eesti Kunstiakadeemia	120 000
KESKKONNAMINISTEERIUM		
25	OÜ Eesti Geoloogiakeskus	48 000
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM		
26	Eesti Maaviljeluse Instituut	575 400
27	Jõgeva Sordiaretuse Instituut	183 480
RIIGIKANTSELEI		
28	Rahvusarhiiv	312 000
SOTSIAALMINISTEERIUM		
29	SA Põhja Eesti Regionaalhaigla	120 000
VARIA		
30	Cybernetica AS	556 800

31	Eesti Rootsi Vaimse Tervise ja Suitsidoloogia Instituut	354 600
32	Tervise Arengu Instituut	1 386 000
33	SA EELK Usuteaduste Instituut	120 000
34	Estonian Business School	196 800
35	Tartu Kõrgem Kunstikool	180 000
36	Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogia Instituut	42 000
37	AS Metrosert	144 000
38	AS Vähiuuringute Tehnoloogia Arenduskeskus	180 000

Grandiraha jagunemine ekspertkomisjonide vahel

Tabel 1.6

Teadusvaldkond (ekspertkomisjon)	Osakaal %	Rahastus, tuh kr
Keskkond ja elusloodus	20,4	26 499
Ühiskond ja kultuur	14,3	18 692
Terviseuuringud	13,8	17 980
Reaalteadused ja tehnika	27,3	35 480
Minu Esimene Grant	24,2	31 458
Kokku	100, 0	130 109

Grantide kasutamine kuluartiklite lõikes on erinevates valdkondades ja asutustes oluliselt erinev. Suurima kuluartikli moodustab sarnaselt eelmise aastaga teadustöö vahendite hankimine (38,1%) (tabel 1.7), seda eriti valdkondades, kus jooksvad teadustöö vahendid on kallid (terviseuuringud ning keskkonna ja eluslooduse komisjoni alad). Personalikulu (töötasu koos maksudega ning stipendiumid) moodustab 35,7% grandirahast. 2008. aastal osales grandiprojektides 1844 teadustöötajat, 1019 doktoranti ja 518 magistranti. Oluliselt on aastate jooksul vähenenud kulutused põhivahenditele moodustades 2008. aastal 6,5%. Asutuste üldkulude katteks fikseeriti 2008. aastaks ühtne 20% teadustöö kuludest, mis rahalises väljenduses oli 21,702 miljonit krooni.

Teadustöö toetuse kasutamine kuluartiklite lõikes, %

Tabel 1.7

Teadusvaldkond (ekspertkomisjon)	Töötasu ja sellega seotud maksud	Stipendiumid	Põhi- vahendid	Välislähetused	Muud kulud
Keskkond ja elusloodus	15,4	20,6	5,4	15,6	43,0
Ühiskond ja kultuur	21,9	18,6	1,4	24,3	33,8
Terviseuuringud	18,2	9,1	6,4	13,8	52,5
Reaalteadused ja tehnika	15,2	21,8	10,4	23,8	28,8
Kokku	17,1	18,6	6,5	19,7	38,1

Teadusfondi grantidega rahastatud **projektide lõpparuanded** vormistatakse ja esitatakse fondile 3 kuu jooksul pärast projekti lõppemise tähtaega. Aruanded vaadatakse eelnevalt läbi grandilepingus osaleva asutuse nõukogu poolt ning

retsenseeritakse Teadusfondi määratud ekspertide poolt. 2006. aastal lõppenud grandiprojektide lõpparuannete ekspertiisi tulemused kinnitati nõukogu poolt 26. septembril 2008 (terviseuuringute komisjonis) ja 20. jaanuaril 2009 (ülejäanud kolm komisjoni). Lõppenud projekte rahastati aastatel 2003 -- 2007 kokku 84,89 milj krooni eest (vaata tabel 1.8). Projektide tulemuslikkust ja lõpparuannete kvaliteeti arvestatakse projektide põhitäitjatele uute grantide eraldamisel.

2007. aastal lõppenud grandiprojektide hindamise tulemused

Tabel 1.8

Ekspert-komisjon	Lõppenud projektide arv	Hinnatud aruandeid	Kogu-summa, milj kr	Keskmine aastane rahastamine tuh kr	Publikatsioonid*	Retsensentide keskmine hinne
Keskkond ja elusloodus	64	64	30,24	127,6	363	3,66
Ühiskond ja kultuur	41	40	13,67	96,3	228	3,85
Tervise-uuringud	28	27	12,76	128,7	95	3,62
Reaalteadused ja tehnika	57	57	28,22	134,4	585	4,18
Kokku Teadusfond	190	188	84,89			

*ainult eelretsenseeritavates ja rahvusvahelistes ajakirjades ja kogumikes avaldatud (ETISE kategooriad 1.1, 1.2, 2.1 ja 3.1) ning milles on viide teadusfondi toetusele

1.2. Järeldoktorite grandid

Alates 2004. aastast korraldab Teadusfond järeldoktori grantide. Järeldoktori grant koosneb järeldoktori töötasust ning kindlast summast teadustöö kuludeks. 2 või 3-aastast granti võivad taotleda isikud, kes on saanud doktorikraadi mitte varem kui viie viimase aasta jooksul, positiivselt evalveeritud teadus- ja arendusasutusse sihtfinantseeritava teema või muu suurema lepingulise teadustöö juurde. Konkursil edukaks osutunud taotlejatega ja vastuvõtva asutusega sõlmitakse kolmepoolne leping.

2008. a järeldoktori grant koosnes järeldoktori töötasust 300 000 krooni, millele lisandus vastavalt 90 000 krooni (eksperimentaalteadustes) või 50 000 krooni (mitte-eksperimentaalteadustes) teadustöö kuludeks. Sellistel järeldoktoritel, kes grandi saamisel asusid mõnelt muult maalt ümber Eestisse, oli võimalus taotleda ühekordset ümberasumistoetust 400 000 krooni. Konkurs 2008. aastal avatud järeldoktori grantidele oli tähtajaga 7. jaanuar 2008. Järeldoktorite grantidele laekus kokku 40 taotlust, neist ümberasumisega 24. Rahastada otsustati 17 järeldoktorit, neist siiski loobus Eestisse asumast 4 taotlejat, Eesti-siseseid järeldoktoreid rahastati 5 ning Eestisse ümberasuvaid 9 (2007. aastal oli ümberasumistoetusele kvalifitseeruvaid järeldoktoreid 4).

Järeldoktori grandid 2008

Tabel 1.9

Asutus	Järeldoktorite grante		Ümberasumise toetus 2008 tuh.kr	Eraldus 2008, tuh kr
	Jätkuvaid	Uusi		
Eesti Keele Instituut	1	0	0	320
Eesti Kirjandusmuuseum	1	0	0	0
Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut	3	0	100	360
Eesti Maaülikool	2	2	400	170,5
Tartu Ülikool	13	4	900	2 817,1
TÜ Füüsika Instituut	5	0	0	1 080
Tallinna Tehnikaülikool	0	1	400	272,8
TTÜ Geoloogia Instituut	1	0	0	0
TTÜ Küberneetika Instituut	1	0	0	0
TLÜ Rahvusvaheliste ja Sotsiaaluuringute Instituut	1	0	0	320
TLÜ Ökoloogia Instituut	1	0	0	360
TLÜ Ajaloo Instituut	0	1	0	276,3
TLÜ Eesti Humanitaarinstituut	0	2	800	306,9
Tervise Arengu Instituut	2	0	0	640
Tartu Observatoorium	0	2	400	438
Kokku	31	12	3 000	7 361,6

1.3. Rahvusvahelise koostöö edendamine

2002. aastast korraldab Teadusfond **Eesti-Prantsuse teaduse- ja tehnoloogiaalast koostööprogrammi PARROT**, mille raames rahastatakse pariteetsetel alustel teadusgruppide reisigrante. Programmi eesmärgiks on lihtsustada ning arendada kõrgetasemelist teadus- ja tehnoloogia-alast koostööd kahe riigi teadlaste vahel ning soodustada nende osalemist Euroopa programmides.

2008. aastal rahastatavate projektide kohta tehti otsus oktoobris 2006 Pariisis ning selle kohaselt rahastati 6 projekti (tabel 1.10). 2008. aastal toimus nende raames 11 Eesti teadlaste visiiti Prantsusmaale 85 päeva ulatuses ning 12 Prantsuse teadlast viibis Eestis kokku 82 päeva. Programmi finantseerimiseks kulutati Eesti poolt kokku 169,8 tuhat krooni.

PARROT programmi raames rahastatavad projektid 2007.-2008. aastal

Tabel 1.10

Projekti pealkiri	Teadusvaldkond	Vastutav täitja Eestis	Eesti asutus
Arbuskulaar-mükoriisete seente mitmekesisus - globalne võrdlus ja inimõju	Keskkond ja elusloodus	MARTIN ZOBEL	TÜ
Anorexia nervosa ja bulimia nervosa bioloogilised alused: võrdlusuuring Prantsusmaal ja Eestis	Terviseuuringud	JAANUS HARRO	TÜ
Ordoviitsiumi mikrofossiilide mitmekesisus ja biogeograafia: Baltica ja (Peri-) Gondwana võrdlus	Reaalteadused ja tehnika	OLLE HINTS	TTÜ GI
Koroonalahendus keskkonna-tehnoloogias: negatiivse koroonasüttimine ja areng	Reaalteadused ja tehnika	MATTI LAAN	TÜ
Taimekoosluste fülogeneetiline mitmekesisus	Keskkond ja elusloodus	MEELIS PÄRTEL	TÜ
Mittekommutatiivne lähenemine kõrgemat järku välisarvutusele ja Laplace'i operaatorile	Reaalteadused ja tehnika	VIKTOR ABRAMOV	TÜ

2008. aastal toimunud PARROT taotlusvooru käigus esitati rahastamiseks 17 taotlust. 2009. aastast rahastatavate projektide kohta tehti otsus oktoobris 2008 Tallinnas ning selle kohaselt rahastatakse 7 projekti (tabel 1.11)

PARROT programmi raames rahastatavad projektid 2009.-2010. aastal

Tabel 1.11

Projekti pealkiri	Teadusvaldkond	Vastutav täitja Eestis	Eesti asutus
Hoovuste hüdroturbiini vibroakustiline monitooring	Reaalteadused ja tehnika	ALEKSANDER KLAUSON	TTÜ
Tööstuslike jääkproduktide kasutamine filtermaterjalina reoveepuhastus tehismärgalade töö efektiivsuse tõstmiseks	Keskkond ja elusloodus	ÜLO MANDER	TÜ
Elektronergastuste relaksatsiooni dünaamika stsintillaator- ja lasermaterjalides	Reaalteadused ja tehnika	VITALI NAGIRNÕI	TÜ
Naise viljatus; uute autoimmunoloogiliste markerite identifitseerimine ja diagnostika väljatöötamine	Terviseuuringud	ANDRES SALUMETS	TÜ
Euroopa varreleediku (<i>Ostrinia nubilalis</i>) keemiline ökoloogia ja elukäigutunnuste evolutsioon	Keskkond ja elusloodus	TOOMAS TAMMARU	TÜ
Viraalse VPg ja taimse eIF4G molekulaarsete interaktsioonide roll peremeeste ringi laienemises	Keskkond ja elusloodus	ERKKI TRUVE	TTÜ
Rasvarakkude loome uute regulaatorite identifitseerimine kasutades hiire tüviraku transkriptoomi bioinformaatilist analüüsi	Reaalteadused ja tehnika	JAAK VILO	TÜ

Teadusfondi üheks põhikirjaliseks ülesandeks on Eesti teadlaskonna esindamine rahvusvahelisel tasemel. Alates 2000. aastast on Teadusfond **Euroopa Teadusfondi** (ESF) liige ning aastast 2005 kuulub Teadusfondi nõukogu esimees Euroopa teadust rahastavate organisatsioonide juhtide organisatsiooni (EUROHORCS). Teadusfond koos Teaduste Akadeemiaga osaleb oma esindajate kaudu ESF-i nõukogus (Eesti esindaja alates 2006. aastast on Teadusfondi nõukogu esimees Jüri Allik) ja viie alalise komitee töös. Teadusfondi kaudu osalevad Eesti teadlased 2008. a 17 *Research Networking* programmi töös (tabel 1.12), milles osalemistasudeks kokku kulus 582 000 krooni.

ESF-i EUROCORES programmide eesmärgiks on koordineerida teadustegevust. ESF korraldab projektitaotluste konkursi, organiseerib hindamise ja tegeleb programmi vältel teadusliku koordineerimisega (seminarid, konverentsid, koolitused), heakskiidetud projekte rahastavad aga programmi osavõtavad organisatsioonid.

Euroopa Teadusfondi Research Networking programmides osalemine 2008

Tabel 1.12

Programmi nimetus	Akronüüm	Teadus-valdkond	Algus/lõpp	Eesti esindaja
"Representations of the Past: The Writing of National Histories in Europe"	NHIST	SCH	2003/ 2008	Aadu Must (TÜ)
"Interdisciplinary Tropospheric Research from the Laboratory to Global Change"	INTROP	LESC	2004/ 2008	Uuve Kirso (KBFI)
"Volatile Organic Compounds in the Biosphere-Atmosphere System"	VOCBAS	LESC	2004/ 2009	Ülo Niinemets (TÜ)
"Early Agricultural Remnants and Technical Heritage"	EARTH	SCH	2004/ 2009	Valter Lang (TÜ)
"Experimental and Theoretical Design of Stimuli-Responsive Materials"	STIPOMAT	PESC	2005/ 2009	Alvo Aabloo (TÜ)
"Highly Frustrated Magnetism"	HFM	PESC	2005/ 2010	Raivo Stern (KBFI)
"Nitrogen in Europe – Assessment of current problems and future solutions"	NITROGEN	LESC	2005/ 2010	Ülo Niinemets (TÜ)
"Thermal adaptation in ectotherms: Linking life history, physiology, behaviour and genetics"		LESC	2006/2011	Toomas Tammaru (TÜ)
"Frontiers of Functional Genomics"	FFG	EMRC LESC	2006/2011	Andres Metspalu (TÜ)
"TransEurope Research Network: Transnationalisation and Changing Life Course Inequality in Europe"	TRANS-EUROPE	SCSS	2006/2011	Ellu Saar (TLÜ)
"Globalizing Europe Economic History Network"	GLOBAL-EURONET	SCSS	2006/2010	Olaf Mertelsmann (TÜ)
"Multidisciplinary Frontiers of Magnetic Resonance"	EMAR	PESC LESC	2007/2011	Ago Samoson (KBFI)
"European Neuroscience and Society Network"	ENSN	SCSS	2007/2011	Jaanus Harro (TÜ)
"Nanoscience and Engineering in Superconductivity"	NES	PESC	2007/2011	Enno Joon (KBFI)
"Mapping the detailed composition (epitope exposure) of surface-absorbed protein layers on biomaterials and nanoparticles"	EpitopeMap	EMRC LESC PESC	2007/2011	Tõnu Kesvatera (KBFI)
"Interdisciplinary Approaches to Functional Electronic and Biological Materials"	INTELBIOMAT	PESC	2008/2013	Raivo Stern (KBFI)
"Quantitative Methods in the Social Sciences 2"	QMSS2	SCSS	2008/2012	Anu Realo (TÜ)

Enne 2008. aastat on Teadusfond ühinenud kolme EUROCORES programmiga, mille raames Eesti uurimisgrupid on osutanud edukaks ning Eesti osaprojektide rahastamine 2008. aastal kestis (tabel 1.13). 2008. a ühines Teadusfond ühe uue EUROCORES programmiga (EuroBABEL – *Better Analyses Based on Endangered Languages*), mille eeltaotluste konkursil osales kaks Eesti osaprojekti, lõpptootlust aga kumbagi esitama ei kutsunud.

EUROCORES programmides osalemine 2008

Tabel 1.13

Programmi nimetus	Akronüüm	Programmis osalemine	Projekti- de algus	Kogu- rahastus, tuh kr
Challenges of Biodiversity Science	EuroDIVERSITY	2003-2009	03.2006	1263,6
BOREAS: Histories from the North – environments, movements, narratives	BOREAS	2005-2010	06.2006	1502
Friction and Adhesion in Nanomechanical Systems	FANAS	2007-2012	07.2008	4000
Better Analyses Based on Endangered Languages*	EuroBABEL	2008-	-	-

* Projektikonkursi tulemusena ei selgunud ühtki edukat Eesti teadlaste osalusega projekti

ERA-NET projektide lepingud 2008

Tabel 1.14

Projekti nimetus	Akronüüm	Valdkond	Algus / lõpp	Projekti eelarve, eur	
				Üldine	ETF
ERA-NET to foster prevention and best response to Accidental Marine Pollution	AMPERA	Merede äkkreostus	01.04.2005 / 2009	1 716 000	208 605
Bonus for Baltic Sea Science – Network of Funding Agencies	BONUS	Läänemere-uuringud	15.12.2003 / 2008	3 029 000	188 258
An ERA-NET in Biodiversity Research	BIODIVERSA	Bioloogiline mitmekesisus	01.04.2005 / 2010	2 837 000	18 480
European Polar Consortium: Strategic Coordination and Networking of European Polar RTD Programmes	EUROPOLAR	Polaar-uuringud	01.03.2005 / 2009	2 485 000	22 800
Humanities in the European Research Area	HERA	Humanitaarteadused	01.03.2005 / 2009	2 771 000	139 100
New Opportunities for Research Funding Co-operation in Europe – A Strategy for Social Sciences	NORFACE*	Sotsiaalteadused	01.01.2004 / 2009	3 295 000	99 500
Co-ordination of research on priority medicines for children	PRIOMED-CHILD	Lastemeditsiin	01.01.2007 / 2009	1 910 000	39 525

* Teadusfond liitus projektiga alates 1. juulist 2005

Teiseks aktiivse rahvusvahelise koostöö suunaks on osalemine Euroopa Liidu teadus- ja arendustegevuse raamprogrammi (RP) ERA-NET ja ERA-NET Plus projektides. Seda tüüpi projektides toimub rahvuslike temaatiliste programmide korraldajate või selle ala teadus- ja arendusprojekte rahastavate organisatsioonide töö koordineerimine ning integreerimine ning peamiseks eesmärgiks on riikidevahelise ühisprogrammi või -konkursi ellukutsumine. 2008. aastal osales Teadusfond seitsmes 6RP ERA-NET projektis (tabel 1.14).

2008 aastal toimusid ühiskonkurssid ERA-NET projektides BIODIVERSA (Teadusfond kinnitas osaluse 250 000 eurot, kuid ühtegi edukat Eesti taotlust ei olnud), EUROPOLAR (Teadusfond kinnitas osaluse 200 000 eurot, eeltaotluste vooru neljast Eesti osalusega taotlusest on lõpptaotlust kutsutud esitama kolm, tulemused selguvad juunis 2009) ja NORFACE (Teadusfondi osa ühiseelarves on 48 600 eurot, lõppvooru on kutsutud neli Eesti taotlejat, sh üks koordinaator; tulemused selguvad 2009. aasta juunis. Juba varasemate ERA-NET projektide ühiskonkursside raamides rahastatud Eesti projektid on toodud tabelis 1.15.

Olulisena ERA-NET projektide valdkonnas tuleb mainida, et projekt BONUSes tegeldi aktiivselt kogu aasta vältel Euroopa Liidu asutamislepingu artikli 169 ühisprogrammi ettevalmistustega (teadusplaan, konkursi juhend, korraldava organi EEIG (Euroopa majandushuviühing) loomine jne).

ERA-NET ühiskonkursside raames rahastatud projektide lepingud 2008

Tabel 1.15

ERA-NET projekt	Projekti nimetus	Asutus	Projekti-juht	Rahastus, tuh kr	
				Kokku	Teadus-fond
AMPERA	Detection and Evaluation of Oil Spills by Optical Methods	AS LDI	Sergei Babitschenko	1970*	600
BONUS Plus	The potential of currents for environmental management of the Baltic Sea maritime industry	TÜ KüBI	Tarmo Soomere	8420**	3446,5
	The potential of currents for environmental management of the Baltic Sea maritime industry	AS LDI	Sergei Babitschenko	1204,7**	493
	Advanced modeling tool for scenarios of the Baltic Sea ecosystem to support decision making	TTÜ MSI	Urmas Raudsepp	1856,8**	760
	Integrated Bayesian risk analysis of eco-system management - Gulf of Finland as case study	TÜ EMeI	Robert Aps	1351,9**	553
	Biological Effects of Anthropogenic Chemical Stress: Tools for the Assessment of Ecosystem Health	EMÜ	Sirje Vilbaste	545,5**	223,3

* Kaasrahastaja on KIK

** Kaasrahastaja on BONUS EEIG kaudu Euroopa Komisjon

1.4. Norra ja EMP teaduskoostöö finantsskeem

Teadusfond koostöös Rahandusministeeriumi ning Haridus- ja Teadusministeeriumiga kuulutas 2007. a novembris välja konkursi grantide taotlemiseks Euroopa Majanduspiirkonna finantsmehhanismi ja Norra finantsmehhanismi teaduskoostöö toetusskeemi raames. Teaduskoostöö toetusskeemi eest vastutavaks asutuseks on Haridus- ja Teadusministeerium ning vahendusasutuseks Eesti Teadusfond, vastutades teaduskoostöö toetusskeemi raames esitatud projektitaotluste rakendamise eest. Konkursile esitatud taotlused pidid olema seotud vähemalt ühe finantsmehhanismi eelisvaldkonnaga (keskkonnakaitse, säästev areng, Euroopa kultuuripärandi kaitse, inimressursi arendamine, tervishoid ja lastehooldus, Schengeni õigustiku rakendamine, regionaalpoliitika ja piiriülene tegevus). Kuna teaduskoostöö toetusskeemi projektidega soovitakse edendada Eesti teadlaste koostööd Islandi, Liechtensteini ja Norra teadlastega, tuli taotluses kirjeldada projekti raames toimuvat koostöö Islandi, Liechtensteini või Norra teadlastega.

Konkursile laekus 31 taotlust, mis saadeti hindamiseks kahele väliseksperdile, kellelt saabunud hinnangute alusel moodustas rahvusvaheline paneel taotluste rahastamise pingerea. Konkursi tulemusena rahastatakse kümnet koostööprojekti kogumahus 7,53 milj krooni (tabel 1.16). Enamik teaduskoostöö toetusskeemi projekte algas 1. aprillil 2008 ja lõpeb 31. detsembril 2010. 2008. aastal eraldati teaduskoostöö projektidele 759 798 krooni. Teaduskoostöö toetusskeemi grantide aruandlusperiood on kolm kuud, edasised väljamaksed tehakse vahearuannete alusel.

EMP ja Norra teaduskoostöö finantsskeemi raames rahastatavad projektid

Tabel 1.16

Grandi nr	Projekti juht	Pealkiri	Asutus	Rahastus, krooni
EMP1	Anu Reinart	Satelliitide tulemite parandamine kasutamiseks suurte järvede kaugeires	Tartu Observaatorium	861 840
EMP9	Tiina Randlane	Epifüütsete suursamblike potentsiaalne indikatsiooniline väärtus metsade vanuse ja kaitsevajaduse hindamisel	TÜ	825 840
EMP13	Epp Sepp	<i>Clostridium difficile</i> infektsioon Eestis ja Norras: molekulaarepidemioloogia (k.a hüpervirulentse tüve 027 esinemine), tüvede omadused ja seedtrekti laktobatsillide koosmõju	TÜ	858 216
EMP24	Mart Loog	Mass-spektromeetriaal baseeruv fosfoproteoomika - vahend rakusiseste signaalisüsteemide kaardistamiseks	TÜ	450 000
EMP31	Margit Sutrop	Geeni- ja digiterwise andmebaaside uued eetilised raamistikud	TÜ	861 840
EMP41	Irina Didenkulova	Pikkade lainete uhtekõrguse analüüs kiiralaevalainete baasil	TTÜ KüBI	450 000

EMP45	Liidia Bitjukova; Anne Kahru	Narva Elektri jaamade tuhaheitmete keskkonnamõjud: kombineeritud geokeemiline ja ökotoksikoloogiline uuring	TTÜ GI; KBFI	789 840
EMP48	Agu Tamm	Angiogeensed, põletiku ja luustiku markerid kindlate osteoartriidi vormide puhul Eesti ja Islandi patsientidel	TÜ	861 840
EMP53	Ants Erm	Avamere tuuleparkide võimalikud asukohad ning nende meteoroloogilised, hüdrograafilised, jää- ja keskkonnatingimused	TTÜ MSI	861 840
EMP54	Sabine Brauckmann	Keskkonnaruumide kultuuripärand: Eesti ja Norra võrdlev analüüs	TÜ	705 072

2. Teadusfondi tegevuse eesmärgid jooksva ning kolmel järgneval aastal

Vastavalt põhikirjale on Teadusfondi eesmärgid uurimistoetuste eraldamise teel teadusuuringute finantseerimine ning sellekohase teaduspoliitika elluviimine, rahvusvaheliste teadussidemete arendamine, ning riigieelarveväliste vahendite hankimine teadusuuringute finantseerimiseks.

Teadusfondi tegevuse eesmärgid aastaks 2009 ning edaspidi aastateks 2010-2012 koos hindamiskriteeriumitega on toodud tabelis 2.1.

Teadusfondi tegevuse eesmärgid aastateks 2009 ja 2010-2012 ning kriteeriumid nende täitmise hindamiseks

Tabel 2.1

Aastat eks	Tegevuse eesmärk	Kriteeriumid eesmärkide täitmise hindamiseks
2009- 2012	Iga-aastaste avalike grandiprojektide konkursside läbiviimine.	- Nõuetele vastavalt ning õigeaegselt läbi viidud konkursid. - Kaasajastatud protseduurid grantide taotluste vastuvõtmiseks, menetlemiseks ja kontrollimiseks. - Langetatud põhjendatud ning objektiivsed rahastamisotsused.
2009- 2012	Grantide kasutamise sihipärasuse kontroll.	- Korrektset ja tähtaegselt esitatud grandi kasutamise aruanded. - Valikuliselt asutustes läbiviidud lepingute täitmise kontroll.
2009- 2012	Grandiprojektide tulemuslikkuse hindamine.	Ekspertide poolt positiivselt hinnatud grandiprojektide suurem osakaal.
2009- 2012	Teadlasmobiilsuse programmi „Mobilitas“ ellurakendamine	- Läbiviidud laekunud sooviavalduste hindamised ja rahastamisotsused langetatud. - Grantide rahastamine avatud ja kontroll nende üle.
2009- 2012	Teadusprogrammide ellurakendamine	Aktiivne osalemine HTM juhtimisel teadusprogrammide ettevalmistamisel ja läbiviimisel.

2009-2012	Teadusfondi tegevuse tutvustamine laiemale üldsusele.	• Teadusfondi tutvustavad eesti- ja ingliskeelsed trükised. • Teadusfondi aastaraamatu välja-andmine. • Teadusfondi päevakajaline ning informatiivne Interneti kodulehekülg.
2009-2012	Euroopa Teadusfondi ja EUROHORCS-i tegevustes osalemise korraldamine.	• Eesti teadlaste aktiivne ja edukas osalemine ESFi <i>Research Networking</i> programmides. • Eesti teadlaskond ESFi otsustuskogudes ja EUROHORCS-is heal tasemel esindatud. • Toimiv tõhus teavitamissüsteem ESFi ja EUROHORCS-i tegevustest.
2009-2010	EL 6. raamprogrammi instrumendi ERA-NET projektides osalemine.	• Teadusfondi edukas osalemine ERA-NET projektides. • Eesti teadlaskonna, teadusadministraatorite ja poliitikute kaasamine projektide töösse.
2009-2012	EL 7. raamprogrammi ERA-NET ja ERA-NET-PLUS projektides osalemine.	• Teadusfondi põhjendatud ja edukas osalemine ERA-NET ja ERA-NET-PLUS projektides. • Koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga osaleda Euroopa Ühenduse asutamisartiklil 169 põhinevate üle-euroopaliste teadusprogrammide Eesti seisukohtade väljatöötamises.
2009-2012	Rahvusvahelise koostöö algatamine ja jätkumine teiste teadust rahastavate organisatsioonidega.	• Käimasolevate koostöövormide tulemuslik jätkamine. • Uute koostöökontaktide initsieerimine..
2009-2012	Uute rahvusvaheliste koostöövormide algatamine, väljatöötamine ja korraldamine.	• Rahvusvahelised teadusprogrammid, stipendiumid ning projektid teiste teadust rahastavate organisatsioonidega välja töötatud ja rakendatud (sh NORFACE, HERA ja EUROPOLAR ERA-NET projektide poolt käivitavad uurimisprogrammid). • Taaskäivitatud ühisprogramm Ameerika Ühendriikide CRDF-iga.
2009-2012	EÜ asutamisartiklil 169 põhineva teadusprogrammi BONUS 169 elluviimine	• Koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga osaletud BONUS 169 üle-euroopalise teadusprogrammi Eesti seisukohtade väljatöötamises. • Ettevalmistused BONUS 169 programmiks läbi viidud.
2009-2012	EL-i ühiste tehnoloogiaalgatuste (JTI) tegevuste toetamine	• Eesti esindamine ühisettevõtetes ENIAC ja ARTEMIS • Eesti partnerite lepingute haldamine ning rahastamine ühiskonkursside tulemuste alusel.

Teadusfondi põhikirja järgsetes eesmärkides ei ole muudatusi, kuid neis sisalduvad tegevused on muutunud viimastel aastatel mitmekülgsemateks ja väljapoole suunatumateks. Teatavaid muudatusi toovad kaasa EL 7. raamprogrammi rakendumine, tihenev koostöö Põhjamaade teadust rahastavate organisatsioonidega ja sellest tulenevad uued tegevused ning teadusfondi kaasamine tõukefondidest rahastatavate programmide rakendamisse. Nimetatud tegevusperioodiks näeme ette

eelkõige uute (sh teadlaste mobiilsusele ning rahvusvahelisele koostööle suunatud) instrumentide elluviimist ning osalemist 7 RP taotlustes (ERA-NET, ERA-NET Plus, COFUND). Teadusfondi tegelikud ja prognoositavad raamatupidamislikud arvnäitajad aruandeaasta, jooksva aasta ning kolme järgneva aasta kohta on toodud tabelis 2.2.

**Raamatupidamise tegelikud ja prognoositavad arvnäitajad
aastateks 2008–2012**

Tabel 2.2

	2008 (aruanne)	2009 (eelarve)	2010 (prognoos)	2011 (prognoos)	2012 (prognoos)
Tulud kokku	160 923 449	166 324 300	175 860 000	200 000 000	220 500 000
sh riigi- eelarvest	159 006 174	158 363 000	158 500 000	182 100 000	209 400 000
sh muud tulud	60 000	80 000	800 000	800 000	800 000
Kulud kokku	149 231 774	179 017 000	189 500 000	199 017 000	214 050 000
sh personali- kulud	4 346 234	4 550 000	5 050 000	5 450 000	6 350 000
sh kulum	7088	7088	7088	7088	7088
Tulem	1 996 359	-12 692 700	-13 640 000	983 000	6 450 000
Varad	47 674 054	49 700 000	48 500 000	45 900 000	46 500 000
sh raha ja selle ekvivalendid	25 393 743	20 500 000	23 500 000	22 000 000	19 000 000
sh muud likviidsed vahendid	22 242 705	29 155 000	24 900 000	23 000 000	24 000 000
Kohustuste summa	47 674 054	49 700 000	48 500 000	45 900 000	46 500 000
sh riigipoolsest sihtfinant- seerimisest					
Omakapitali suurus	4 040 885	3 010 000	2 000 000	900 000	1 000 000
Makstavate toetuste maht	141 064 135	168 134 200	164 100 000	187 000 000	209 300 000

3. Avaliku sektori osa kogutuludes, sihtfinantseeringu osakaal

Avaliku sektori osa Teadusfondi kogutuludes ning riigieelarvest laekuvate sihtotstarbeliste eraldiste osa Teadusfondi kogulaekumistes on esitatud tabelis 3.1.

Avaliku sektori osa kogutuludes ja riigieelarvest laekuvate sihtotstarbeliste eraldiste osakaal Teadusfondi kogulaekumistes

Tabel 3.1

	2008 täitmine	2009 eelarve	Prognoos		
			2010	2011	2012
Avaliku sektori osakaal kogutuludes					
milj kr	159,01	164,19	163,2	186,8	211,9
%	98,8	98,7	92,8	93,4	96,1
Riigieelarvest laekuvate sihtotstarbeliste eraldiste osakaal kogulaekumistes					
milj kr	157,97	158,36	158,5	182,1	209,4
%	98,2	95,2	90,8	91,9	95,6
Muude sihtotstarbeliste eraldiste osakaal*					
milj kr	1,61	3,69	16,0	16,0	9,7
%	1,0	2,2	9,2	8,1	4,4

* Euroopa Komisjoni ERA-NET ja ERA-NET Plus projektid

2008 aastal riigi vara Teadusfondile üle antud ei ole.

2008 aastal osales teadusfond Euroopa majandushuviühingu (EMHÜ) BONUS asutamisel. Volitus selleks saadi haridus- ja teadusministri käskkirjaga nr 292 4. aprillist 2007, mille aluseks omakorda oli Vabariigi Valitsuses korraldus nr 119 22. veebruarist 2007.

EMHÜ asutajateks on Läänemere äärsete riikide teadust rahastavad või nende poolt volitatud organisatsioonid, EMHÜ on registreeritud Helsingis ning Eesti teadusfondi esindajaks EMHÜ nõukogus on Jüri Elken. EMHÜ ülesanneteks on korraldada ning administreerida Läänemereuuringute ühisprogrammi, mida osalevate teadust rahastavate organisatsioonide kõrval rahastab 9 miljoni euroga ka Euroopa Komisjon ERA-NET Plus instrumendi raames, ning teha ettevalmistusi programmi BONUS-169 ellukutsumiseks.

4. Juhatus

Põhikirja järgselt vastutab Teadusfondi igapäevase tegutsemise eest juhatus. Juhatus on kuni kaheliikmeline. 2008. aastal olid Teadusfondi juhatuse liikmeteks Luule Mizera (lahkus juhatuse liikme kohalt) ja Meelis Sirendi. Juhatuse liikmete tasustamine 2008 aastal on esitatud tabelis 4.1. Juhatuse liikme tasustamine muutus 2008. aastal järgnevalt: nõukogu otsusega 3. jaanuarist 2008 kehtestati juhatuse liikme põhitasuks 19 800 krooni kuus.

Juhatuse liikmete tasustamine 2008

Tabel 4.1

	Juhatuse liikmeks oleku aeg	Põhitasu	Lisatasu	Lahkumis hüvitis	Lisatasu selgitus
Luule Mizera	01.01.-20.03.	39 600	26 000	45 600	Nõukogu otsusega 22. maist 2006 igakuiseks 3000 kr; Nõukogu otsusega 3. jaanuarist 2008 ühekordselt 20000 kr taotlusvooru eduka korraldamise eest
Meelis Sirendi	01.01.-31.12.	235 907	56 000	0	Nõukogu otsusega 22. maist 2006 igakuiseks 3000 kr; Nõukogu otsusega 3. jaanuarist 2008 ühekordselt 20000 kr taotlusvooru eduka korraldamise eest
Kokku		275 507	82 000	45 600	

5. Nõukogu

2008. aastal oli Teadusfondi nõukogu 7-liikmeline. Riigikogu poolt 24. märtsil 2004 vastuvõetud "Riigi eraõiguslikes juriidilistes isikutes osalemise seaduse" ning põhikirja kohaselt kinnitab Teadusfondi nõukogu koosseisu haridus- ja teadusminister.

Vastavalt Teadusfondi põhikirjale on nõukogu volituste tähtaeg kolm aastat ning nõukogusse kuuluvad nelja ekspertkomisjoni esimehed, nõukogu esimees, kes on vabastatud ekspertkomisjoni esimehe kohustustest, asutaja (HTM) esindaja ja vabaliige, kelleks nimetatakse Eesti teadlaskonda esindav isik. Praegune nõukogu koosseis kinnitati haridus- ja teadusministri käskkirjaga 30. augustist 2006 nr 732 ja muudatus viidi sisse käskkirjaga 28. novembrist 2006 nr 972.

2008. aastal toimus kokku 9 nõukogu koosolekut.

Teadusfondi nõukogu koosseis, koosolekutest osalemise ning tasustamise andmed on tabelis 5.1.

**Teadusfondi nõukogu liikmed, nende osalemine nõukogu ja selle organite
töös ning tasustamine 2008 aastal**

Tabel 5.1

Nõukogu liige	Määratud tasu suurus kuus	Periood	Koosolekutel osalemine	Makstud tasude summa
Jüri Allik	4000	01.01. – 31.12.	9	32000
Kristjan Haller	2000	01.01. – 07.02.	0	0
Irja Lutsar	2000	01.01. – 31.12.	9	16000
Toivo Maimets	2000	01.01. – 31.12.	9	16000
Leo Mõtus	2000	01.01. – 31.12.	6	10000
Karl Pajusalu	2000	01.01. – 31.12.	8	14000
Indrek Reimand	2000	08.02. – 31.12.	8	14000
Tõnu Viik	2000	01.09. – 31.12.	8	14000
Kokku				116000

"Riigi eraõiguslikes juriidilistes isikutes osalemise seaduses" ettenähtud suuniseid nõukogu liikmetele 2008. aasta kohta ei antud.

6. Kokkuvõte

2008. aastat kokku võttes hindab nõukogu Teadusfondi tegevust heaks. Tõhusalt on toetatud noorte teadustöösse kaasamist programmi Minu esimene grant raamides. Programmi maht moodustab 24,0% kogu grantfinantseerimisest.

Rahvusvahelisel tasemel on tõusnud teadusfondi nähtavus, seda osalemistega mitmetes ERA-NET projektide ühiskonkurssidel kui ESF tegevuses ning multi- ja bilateraalsetes initsiatiivides (EMBO, Venemaa Humanitaarteaduste Fond, UCL jne).

Teadusfond on mitmete välisabivahendite programmide elluvijaks (Norra ja EMP teaduskoostöö skeem, teadlasmobiilsuse programm Mobilitas), mis on esitanud täiendavaid väljakutseid ja mille efektiivsemaks rakendamiseks peab Teadusfond edaspidi enam tähelepanu pöörama.

2008. aasta teises pooles auditeeris Teadusfondi tegevust HTM-i siseaudiitor, kelle järeldustes oli väärtuslikke ettepanekuid Teadusfondi protseduuride läbipaistvuse suurendamiseks ning tegevuse efektiivsemaks muutmiseks. 2009. Aastast on kavas mitmed neist ettepanekutest ellu rakendada.

Järgmise ja järgmiste aastate suuremateks väljakutseteks on intensiivne töö uute instrumentide rakendamisel (tehnoloogiaprogrammid, programm Mobilitas) ning edasine teadusfondi töö tõhustamine.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE***Juhatus kinnitus raamatupidamise aastaaruandele***

Juhatus kinnitab lehekülgedel 24 kuni 31 toodud SA Eesti Teadusfondi 2008. a raamatupidamise aastaaruande koostamise õigsust ja täielikkust.

Juhatus kinnitab, et:

1. raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud arvestuspõhimõtted on vastavuses Eesti hea raamatupidamistavaga;
2. raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt ettevõtte finantsseisundit, majandustulemust ja rahavoogusid;
3. SA Eesti Teadusfond on jätkuvalt tegutsev ettevõte.

Juhatus liige
Meelis Sirendi

Juhatus liige
Toomas Meressoo

Tallinn, 19.märts 2009

Bilanss

	Lisa nr	31.12.2008	31.12.2007
VARAD			
Arvelduskontod pankades		25 393 743	20 299 830
Nõuded ja ettemaksed	2	22 242 705	14 828 635
Materiaalne põhivara	5	37 606	44 694
VARAD KOKKU		47 674 054	35 173 159
KOHUSTUSED JA NETOVARA			
Lühiajalised kohustused	3,4	43 633 169	33 128 633
Netovara		4 040 885	2 044 526
KOHUSTUSED JA NETOVARA KOKKU		47 674 054	35 173 159

Tulemiaruanne

		2008	2007
Tegevustulud			
Sihtfinantseerimistulu		149 885 588	116 836 996
Tegevustulud kokku		149 885 588	116 836 996
Tegevuskulud			
Määratud grandid		141 064 135	111 295 341
Tööjõukulud		5 649 695	3 589 692
Muud kulud	7	2 510 856	2 249 334
Põhivara amortisatsioon	5	7 088	7 088
Tegevuskulud kokku		149 231 774	117 141 455
Aruandeperioodi tegevustulem		653 814	-304 459
Finantstulud ja -kulud		1 342 545	725 856
Aruandeperioodi tulem		1 996 359	421 397
Aruandeperioodi tulem ja siirded kokku		1 996 359	421 397

Rahavoogude aruanne

	Lisa nr	2008	2007
Rahavood põhitegevusest			
Aruandeperioodi tegevustulem		653 815	-304 459
Korrigeerimised:			
Põhivara amortisatsioon	5	7 088	7 088
Korrigeerimised kokku		7 088	7 088
Käibevara netomuutus:			
Muud nõuded ja ettemaksete muutus		-6 658 372	-3 530 694
Käibevara netomuutus kokku:		-6 658 372	-3 530 694
Kohustuste netomuutus:			
Võla muutus tarnijatele		81 114	-679
Võla muutus töövõtjatele		50 168	-175 240
Muude ettemaksete ja saadud ettemaksete muutus		109 342	113 487
Kohustuste netomuutus kokku		240 624	-62 433
Kasutatud sihtfinantseerimine			
Grantide väljamaksed	6	-149 885 588	-116 836 996
Kokku rahavood põhitegevusest		-155 642 433	-120 727 494
Rahavood investeerimistegevusest			
Laekunud intressid		1 122 392	583 389
Kokku rahavood investeerimistegevusest		1 122 392	583 389
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud sihtfinantseerimine	6	159 613 953	127 729 973
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		159 613 953	127 729 973
Netorahavoog		5 093 913	7 585 868
Raha ja selle ekvivalendid perioodi alguses		20 299 830	12 713 962
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpus		25 393 743	20 299 830
Raha ja selle ekvivalentide muutus		5 093 913	7 585 868

Netovara muutuste aruanne

	Akumuleeritud sihtkapital
Saldo 31.12.2004	730 776
Perioodi puhastulem	350 840
Saldo 31.12.2005	1 081 616
Perioodi puhastulem	541 513
Saldo 31.12.2006	1 623 129
Perioodi puhastulem	421 397
Saldo 31.12.2007	2 044 526
Perioodi puhastulem	1 996 359
Saldo 31.12.2008	4 040 885

Raamatupidamise aastaaruande lisad**Lisa 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted**

SA Eesti Teadusfondi 2008. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistavaga. Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes arvelduskontode jääke (v.a. arvelduskrediit), ning lühiajalisi deposiite. Deposiitidelt bilansikuupäevaks kogunenud laekumata intressid kajastatakse viitlaekumistena. Investeeringufondide osakuid kajastatakse turuväärtuses.

Nõuded

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse ettevõtte tavapärase äritegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid. Nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses (s.o nominaalväärtus miinus tagasimaksed ning vajadusel tehtavad allahindlused).

Kõiki muid nõudeid kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus tagasimaksed ning võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuv summas.

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse ettevõtte enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 30 000 krooni. (Varad, mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 30 000 krooni, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina ja vara kasutuselevõtmise hetkel kantakse kulusse. Kuludesse kantud väheväärtuslike inventaride üle peetakse arvestust bilansiväliselt.)

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuliseeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et ettevõtte saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikulusid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeest. Juhul, kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine. Amortisatsioonimäärade vahemikud on materiaalse põhivara gruppidele järgmised:

- Muud masinad ja seadmed	20%
- Muu inventar ja IT seadmed	20%

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna nendes perioodides, mil leiavad aset kulud, mille kompenseerimiseks sihtfinantseerimine on mõeldud. Sihtfinantseerimine, mida saadakse eelmistel perioodidel tekkinud kulude eest või millega ei kaasne täiendavaid tulevikku suunatud tingimusi, kajastatakse tuluna perioodis, millal sihtfinantseerimine aset leidis. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et ettevõtte vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine laekub. Sihtfinantseerimisega kaasnevaid võimalikke kohustusi kajastatakse aruandes eraldiste või tingimuslike kohustustena.

Varade sihtfinantseerimise korral võetakse sihtfinantseerimise abil soetatud vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses, varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseerimise summa kajastatakse bilansis kohustusena kui tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse ja sihtfinantseerimise kohustus tulusse soetatud vara kasuliku eluea jooksul. (netomeetodil: ... võetakse sihtfinantseerimise abil soetatud vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseerimise summa. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse tema kasuliku eluea jooksul.)

Tegevuskulude sihtfinantseerimisel kajastatakse tulu sihtfinantseerimisest proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega. Kasumiaruandes kajastatakse kompenseeritavat kulu ja saadud toetust mõlemal eraldi.

Tehingud välisvaluutas ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused

Välisvaluutadeks on loetud kõik teised valuutad peale Eesti krooni. Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Eesti Panga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja -kohustused (rahas tasutavad nõuded ja laenud), hinnatakse bilansipäeval ümber Eesti kroonidesse bilansipäeval kehtivate Eesti Panga valuutakursside alusel.

Intressitulude arvestus

Intressitulu arvestatakse tekkepõhiselt sisemise intressimäära alusel.

Maksude arvestus

Põhivara või varude soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud (näiteks käibemaks, juhul kui ostjaks on mitte-käibemaksukohustuslane) on kajastatud soetamishetkel kuluna ning neid ei kajastata varade soetusmaksumuse koosseisus.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansikuupäeva ja aruande koostamispäeva 16.03.2009 vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis võivad oluliselt mõjutada järgmise aruandeaasta tulemust, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades.

Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed

	31.12.2008	31.12.2007
	Lühiajaline osa	Lühiajaline osa
Nõuded ostjate vastu	0	232 717
Sihtfinantseerimise nõue	835 546	300 000
Muud nõuded	362 620	142 468
Maksude, lõivude, trahvide ettemaksed (vt lisa 4)	8 158	12 290
Ettemakstud grandid	21 036 131	14 130 752
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	250	10 408
Muud nõuded ja ettemaksed kokku	22 242 705	14 828 635

Lisa 3 Kohustused ja saadud ettemaksed

	30.12.2008	30.12.2007
Võlad tarnijatele	134 202	53 088
Võlad töövõtjatele	114 308	64 140
Masukohustused (vt lisa 4)	424 870	319 692
Viitvõlad	16 922	12 758
Sihtfinantseerimiseks saadud ettemaksed	42 942 867	32 678 955
Muud kohustused ja saadud ettemaksed kokku	43 633 169	33 128 633

Lisa 4 Maksud

	31.12.2008		31.12.2007	
	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks
Ettevõtte tulumaks	0	8 158	0	12 290
Üsiskisiku tulumaks	153 181	0	117 897	0
Sotsiaalmaks	256 025	0	191 125	0
Kohustuslik kogumispension	9 678	0	6 430	0
Töötuskindlustusmaks	5 979	0	4 233	0
Intress	7	0	7	0
Kokku	424 870	8 158	319 692	12 290

Lisa 5 Materiaalne põhivara

		Inventar
	Soetusmaksumus	361 539
Jääk 31.12.2006	Kogunenud kulum	-309 757
	Jääkväärtus	51 782
Kulum ja allahindlus		-7 088
Kokku liikumised		-7 088
	Soetusmaksumus	361 539
Jääk 31.12.2007	Kogunenud kulum	-316 845
	Jääkväärtus	44 694
Kulum ja allahindlus		-7 088
Kokku liikumised		-7 088
	Soetusmaksumus	361 539
Jääk 31.12.2008	Kogunenud kulum	-323 933
	Jääkväärtus	37 606

Lisa 6 Sihtfinantseerimistulud ja kulud

	2008	2007
Saadud toetuste ja sihtfinantseerimiste ettemaksete algsaldo bilansis (kohustused)	32 678 956	21 485 978
Laekunud sihtfinantseerimised riigieelarvest (vt tegevusaruanne Tabel 1.1)	159 006 174	125 756 000
Laekunud muud (ERA-NET projektid) sihtfinantseerimised	574 730	1 973 973
Välisabi tegevuskuludeks	33 049	0
Kokku laekunud toetusi ja sihtfinantseeringuid (+)	159 613 953	127 729 973
Antud toetuste ja sihtfinantseerimiste ettemaksete muutus bilansis (varades) (+/-)	535 545	300 000
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	6 123 845	3 805 500
Sihtfinantseerimine teadusuuringute toetamiseks	141 064 135	111 013 976
Sihtfinantseerimine Parrot	169 849	198 810
Sihtfinantseerimine Mobilitas	292 075	0
Muu välismaine sihtfinantseerimine	2 235 684	1 818 710
Antud toetusi ja sihtfinantseerimisi (-)	149 885 588	116 836 996
Saadud toetuste ja sihtfinantseerimiste ettemaksete algsaldo bilansis (kohustused)	42 407 321	32 378 955

Lisa 7 Muud tegevuskulud

	2008	2007
Administreerimiskulud	582 482	452 629
Lähetuskulud	708 735	740 427
Koolituskulud	8 960	21 510
Hoonete, ruumide majandamiskulud	272 645	251 877
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	163 143	55 156
Inventari majandamiskulud	35 030	28 298
Ürituste ja näituste korraldamise kulud	144 064	365 894
Mitmesugused majandamiskulud	395 788	172 214
Käibemaks	190 601	155 314
Riigilõivud	300	150
Muud tegevuskulud	9 107	5 865
Kokku	2 510 855	2 249 334

Juhatuse ja nõukogu liikmete allkirjad 2008. a majandusaasta aruandele

Sihtasutuse Eesti Teadusfond tegevjuhtkond on koostanud tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande.

Sihtasutuse 31.12.2008. lõppenud majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest, millele on lisatud audiitori järeldusotsus.

Sihtasutuse nõukogu on majandusaasta aruande läbi vaadanud ja Vabariigi Valitsusele esitamiseks heaks kiitnud

Majandusaasta aruanne on digitaalselt allkirjastatud järgmiste isikute poolt:

Meelis Sirendi	Juhatuse liige
Toomas Meressoo	Juhatuse liige
Jüri Allik	Nõukogu esimees

Sõltumatu audiitori aruanne

AB S. Tšistjakov Partners OÜ

Registreeritud audiitorühing (nr 83; 01.05.2008)
Registered Audit Firm (No. 83; 1 May 2008)

Äriregistri kood /Commercial Registry Code: 11491225

Türisalu 4-39
Türisalu küla (Keila-Joa),
Harku vald, Harju mk, 76706
Eesti Vabariik (Republic of Estonia)

mobiiil/mobile: +372 5693 6007
mobiiil/mobile: +372 506 5581
tel/faks/fax: +372 609 6930
e-mail: triplon@hot.ee

SÕLTUMATU AUDIITORI ARUANNE (AUDIITORI JÄRELDUSOTSUS)

Sihtasutus Eesti Teadusfond nõukogule

Oleme auditeerinud sihtasutuse Eesti Teadusfond (edaspidi „sihtasutus“) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31. detsember 2008, tulemiaruanne, netovara muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid. Käesolev aruanne on väljastatud kaasamiseks sihtasutuse raamatupidamise aastaaruandele, mis on toodud majandusaasta aruande lehekülgedel 24 kuni 31.

Sihtasutuse juhatuse kohustused raamatupidamise aastaaruande osas

Juhatus kohustuseks on raamatupidamise aastaaruande koostamine ning õige ja õiglane esitamine kooskõlas Eesti hea raamatupidamistava nõuetega. Selle kohustuse hulka kuulub asjakohase sisekontrollisüsteemi kujundamine ja töös hoidmine, mis tagab raamatupidamise aastaaruande korrektse koostamise ja esitamise ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta, asjakohaste arvestuspõhimõtete valimine ja rakendamine ning antud tingimustes põhjendatud raamatupidamishinnangute tegemine.

Audiitori kohustused

Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamust raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas Eesti Vabariigi auditeerimiseeskirjaga. Nimetatud eeskiri nõuab, et oleksime auditi teostamisel vastavuses eetikanõuetega ning et planeeriksime ja viiksime auditi läbi omandamiseks põhjendatud kindlustunne, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad audiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab audiitor nende riskihinnangute tegemisel arvesse õige ja õiglase raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane arvamuse avaldamiseks.

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasatud raamatupidamise aastaaruanne olulises osas õigesti ja õiglaselt sihtasutuse finantsseisundit seisuga 31. detsember 2008 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

Tallinn, 19. märts 2009

(allkirjastatud digitaalselt)

Sergei Tšistjakov
juhtivaaudiitor

Audiitorbüroo Sergei Tšistjakov Partners OÜ

3. märts 2009
11:47:33
2009-03-03 11:47:33

DIGITAALALKIRJADE KINNITUSLEHT

ALLKIRJASTATUD FAILID

FAILI NIMI	FAILI TÜÜP	FAILI SUURUS
358_MTA.doc	application/msword	58880 B

ALLKIRJASTAJAD

nr.	NIMI	ISIKUKOOD	AEG
1.	MEELIS SIRENDI	36303270274	27.03.2009 15:26:41

ALLKIRJA KEHTIVUS

ALLKIRI KEHTIB

ROLL/RESOLUTSIOON

juhatuse liige

ALLKIRJASTAJA ASUKOHT (LINN, MAAKOND, INDEKS, RIIK)

SERTIFIKAADI SEERIANUMBER

47AB 1157 (1202393431)

SERTIFIKAADI VÄLJAANDJA NIMI

SERTIFIKAADI VÄLJAANDJA AVALIKU VÕTME LÜHEND

ESTEID-SK 2007

KEHTIVUSKINNITUSE SÕNUMILÜHEND

DA 39 A3 EE 5E 6B 4B 0D 32 55 BF EF 95 60 18 90 AF D8 07 09

Selle kinnituslehe lahutamatu osa on lõigus "**Allkirjastatud failid**" nimetatud failide esitus paberil.

MÄRKUSED